

Materiał pomocniczy. Powrót do lektury „Chłopcy z Placu Broni”

Przeczytaj uważnie fragment książki „Chłopcy z Placu Broni”. Nadaj mu tytuł. Posłuż się równoważnikiem zdania.

Zaraz potem zaszeleściły liście, zatrzeszczały gałęzie i po chwili z drzewa zaczął złazić mały, jasnowłosy chłopiec. Kiedy zeskokczył na ziemię z ostatniej gałęzi, spokojnie oczyścił ubranie, wyprostował się z godnością i spojrzał prosto na zdumionych chłopców w czerwonych koszulach. Wszyscy byli do tego stopnia zaskoczeni tym niespodziewanym pojawieniem się małego gościa, że nikt słowem nawet nie pisnął.

Gereb zbłądł jak kreda.

- Nemecek! – powiedział z przestachem, a mały chłopiec odpowiedział mu:

- Tak, to ja, Nemecek. To właśnie ja. I nie szukajcie tego, kto zabrał z waszego arsenału chorągiew chłopców z Placu Broni, bo to ja ją zabrałem. O, tu ją mam! I to ja mam takie małe stopy, mniejsze od stóp Wendauera. I wcale nie musiałem się odzywać, mogłem siedzieć cicho na drzewie i czekać, aż stąd pójdziecie, bo i tak siedziałem już tam od pół do czwartej. Ale kiedy Gereb powiedział, że wśród nas nie ma ani jednego odważnego, wtedy pomyślałem sobie: „Czekaj, bratku, już ja ci pokażę, że wśród chłopców z Placu Broni są odważni, nawet ja, Nemecek, szeregowiec!”. A więc jestem tu, podśledzałem całą waszą naradę, odzyskałem naszą chorągiew i proszę bardzo, możecie teraz zrobić ze mną, co chcecie, możecie mnie zbić, wyrwać chorągiew, ale naprzód musicie wykręcić mi ręce, bo dobrowolnie jej nie oddam. Proszę, proszę, zaczynajcie! W końcu jestem tu jeden, a was jest dziesięciu.

Przemawiając tak, z wypiekami na twarzy, wyciągnął ręce: w jednej dłoni ścisnął małą chorągiewkę. Chłopcy w czerwonych koszulach oniemieli z podziwu – wszyscy patrzyli ze zdumieniem na jasnowłosego malca, który jakby prosto z nieba spadł między ich szeregi i teraz z podniesioną głową, głosem donośnym i śmiałym rzucał im w twarz wyzwanie i czuł się tak silny, jakby mógł pokonać całą ich armię, włącznie z siłaczami Pastorami i Ferim Aczem na czele.

Pastorowie pierwsi odzyskali zimną krew. Podeszli do małego Nemecka i z obydwóch stron złapali go pod ręce. (...)

- Stać! Zostawcie go!

Pastorowie ze zdziwieniem spojrzeli na swego wodza.

- Zostawcie go – powtórzył dowódca. – Podoba mi się ten chłopiec. Jesteś odważny, Nemecek, czy jak cię tam nazywają. Oto moja ręka. Wstąp do nas, do czerwonych koszul.

Nemecek potrząsnął głową.

- Nigdy! – powiedział hardo.

Głos miał drżący, ale nie ze strachu, tylko ze zdenerwowania. Błady, z wyrazem niezwyklej powagi w oczach powtórzył raz jeszcze:

- Nigdy!

F. Molnar, „Chłopcy z Placu Broni”, Warszawa 2017.

1. Propozycja tytułu:

2. Ułóż plan tekstu. Kolejnym punktem nadaj formę równoważników zdań.

a.

b.

c.

d.

3. Korzystając ze zredagowanego planu, napisz streszczenie fragmentu.

Nemeczek zaskoczył

Przyznał się do

Pastorowie chcieli go

Nie pozwolił

Zaproponował

Chłopiec jednak

4. Zaznacz we fragmencie imiona postaci. Użyj dwóch różnych kolorów.

5. Uzupełnij tabelę, dopisując do bohaterów informacje o wyglądzie i zachowaniu. Skorzystaj z fragmentu i całego utworu.

Bohater	Wygląd/ części mowy	Zachowanie
Gereb		zbladł jak kreda
Pastorowie		
Feri Acz		
Nemeczek		

6. Do podanych zachowań bohaterów dopisz nazwy uczuć, o których te zachowania świadczą.

- a. Gereb zbladł jak kreda. –
- b. Chłopcy w czerwonych koszulach oniemieli (...) –
- c. Nemecek potrząsnął głową.
- Nigdy! – powiedział hardo.

7. W podanych zwrotach podkreśl wyrażenia przyimkowe. Następnie zastąp je bliskoznacznymi przysłówkami.

- a. wyprostował się z godnością –
- b. rzucał wyzwanie z podniesioną głową –
- c. powtórzył z wyrazem powagi –

8. Zakreśl informacje przedstawiające wygląd Nemecka. Podkreśl linią falistą fragmenty prezentujące jego zachowanie, a linią przerywaną – reakcję jego przeciwników. Następnie uzupełnij tabelę.

wygląd Nemecka	zachowanie Nemecka	zachowanie chłopców w czerwonych koszulach

9. Napisz, na czym polega sprzeczność, czyli kontrast między wyglądem Nemecka i jego zachowaniem.

.....
.....
.....

10. Który z bohaterów fragmentu wypowiedział słowa: „- Stać! Zostawcie go!”? Jaka była intencja, czyli cel tej wypowiedzi?

Bohater:

Intencja wypowiedzi:

11. Wyobraź sobie, że nieoczekiwanie znalazłeś się obok Nemecka i za chwilę wygłosisz mowę w jego obronie. Przekonaj jego przeciwników, że powinni zostawić chłopca w spokoju. Posłuż się dwoma argumentami.

Twoje stanowisko (obrona Nemecka):

1. argument:

2. argument:

12. Podkreśl w wypowiedzi Nemezcza fragment zawierający opinię Gereba o chłopcach z Placu Broni.

13. Napisz, jaką cechę przypisywał Gereb chłopcom z Placu Broni. Użyj przymiotnika, a następnie utwórz rzeczownik nazywający tę cechę. Ułóż po jednym zdaniu z każdym z tych wyrazów.

Rzeczownik:

Przymiotnik:

Zdanie:

14. Przeczytaj uważnie fragment tekstu J. Bocheńskiego pt. „Teoria męstwa”.

„Odważnym” nazywamy czyn, którym dany człowiek (czy zwierzę) stara się osiągnąć swój cel mimo grożącego przy tym niebezpieczeństwa. (...) Niezmiernie ważną rzeczą jest jednak zrozumienie, że męstwo jest czymś więcej niż odwaga: każde męstwo jest odwagą, ale nie każda odwaga jest męstwem.

Różnica między nimi polega najpierw na tym, że odważne może być także zwierzę, mężnym tylko człowiek. Mówimy bez trudności o odważnym psie, jeśli idzie na dzika bez obaw, o odważnym koniu i tak dalej – natomiast nie można mówić o mężnych zwierzętach: „mężnym” nazywamy tylko człowieka. Zatem męstwo zawiera w sobie jakiś czynnik specyficznie ludzki, tylko u człowieka spotykany.

Otóż jedyną zasadniczą różnicą między zwierzęciem a człowiekiem jest to, że człowiek posiada władze duchowe, rozum i wolę, których nie mają zwierzęta. Różnica między odwagą a męstwem polegać musi zatem na udziale rozumu i woli w męstwie i jego braku w odwadze jako takiej.

15. Jak nazwiesz czyn Nemezcza po przeczytaniu tekstu „Teoria męstwa” – mężnym czy odważnym? Sformułuj swoją opinię i ją uzasadnij.

.....
.....
.....
.....

16. Wyobraź sobie, że otrzymałeś bardzo ważne zadanie: masz zgłosić Nemezcza do nagrody „Wielki mały człowiek”. Uzasadnij, że na tę nagrodę w pełni zasługuje.

.....
.....
.....
.....

Odważ się...

Na więcej. Mówić co myślisz. Chwycić szansę.
Niczego nie żalować. Być szalonym.
Wiecej dawać niż brać. Spełniać swoje marzenia. Pozytywnie myśleć.
Podnosić się po upadku. Wszystkiego nie akceptować.
Oczekiwać więcej od życia. Przejąć odpowiedzialność.
Kochać kogoś nie oczekując nic w zamian. Być oryginalnym.
Cieszyć się każdą chwilą. Rozwijać ciało i ducha.
Przezwycięzać uprzedzenia. Stawiać na jakość, a nie na ilość.
Odarzać innych uśmiechem. Być wiernym sobie.

17. Wybierz z plakatu apel, który Twoim zdaniem mógłby być przesłaniem skierowanym do Ciebie przez Nemezcza. Napisz, dlaczego dokonałeś takiego wyboru.

Apel:

Uzasadnienie: